

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Par rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzamajiem aizsardzības pasākumiem

“VAKS” KS Gulbenes struktūrvienībā

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt "VAKS" KOOPERATĪVĀ SABIEDRĪBA (turpmāk – "VAKS" KS) Gulbenes struktūrvienības apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā izvietoto uzņēmumu darbiniekus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avāriju gadījumā "VAKS" KS Gulbenes struktūrvienībā.

Informatīvais materiāls izstrādāts atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" (turpmāk MK noteikumi Nr.131) 69. punktam un ietver visas šim dokumentam MK noteikumu Nr. 131 7. pielikumā noteiktās prasības.

"VAKS" KS Gulbenes struktūrvienība apliecina, ka piemēro MK noteikumu Nr. 131 prasības, kā arī apstiprina, ka uzņēmumam atbildīgā persona ir iesniegusi iesniegumu par bīstamajām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā.

Informācija par objektu

"VAKS" KS aktīvi darbojas kopš 1999. gada. Kooperatīvs ir Latvijas graudaudzētāju uzņēmums, kas izveidojis sistēmu, kura nodrošina savu biedru izaudzētās produkcijas pirmapstrādi, uzglabāšanu un realizāciju.

"VAKS" KS ir Gulbenes struktūrvienības, kas nodarbojas ar labības produktu, rapšu, zirņu, pupu pirmapstrādi un uzglabāšanu, kā arī ar minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanu un tirdzniecību, īpašniece.

Atbildīgā persona

MK noteikumu Nr. 131 prasību izpildei atbildīgā persona ir "VAKS" KS tehniskais direktors Ivars Ķepris.

Atrašanās vieta

Objekta adrese: "Torņkalns", Beļavas pagasts, Gulbenes novads, LV-4410

Juridiskā adrese: Mūrmuižas iela 18, Valmiera, LV-4201

Kontakti papildinformācijas iegūšanai

Tālr.: +371 64221284

e-pasts: birojs@vaks.lv

www.vaks.lv

Objekta darbības izklāsts

“VAKS” KS Gulbenes struktūrvienībā tiek veikti šādi procesi:

- graudu pieņemšana, tīrīšana, kaltēšana, uzglabāšana un iekraušana atbilstošos autotransporta līdzekļos tālākai nosūtīšanai;
- iepakotu minerālmēsļu uzglabāšana un tirdzniecība, to skaitā, amonija nitrāta saturošu minerālmēsļu;
- augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšana un tirdzniecība.

Minerālmēslus un augu aizsardzības līdzekļu objektam piegādā tikai fasētā veidā. Bīstamās ķīmiskās vielas tiek uzglabātas gan atklātos āra laukumos, gan noliktavās iekštelpās. Minerālmēslus objektā uzglabā īslaicīgi un pamatā tas ir pavasara laikā, kad tiek saņemta minerālmēsļu piegāde, pēc kuras “VAKS” KS biedri ar savu transportu, vai izmantojot “VAKS” KS piedāvāto pārvadājumu pakalpojumu, nodrošina minerālmēsļu izvešanu ar kravas autotransportu. “VAKS” KS Gulbenes struktūrvienības teritorijā tvertnēs uzglabātā sašķidrināto naftas gāzi, kura tiek izmantota kā kurināmais graudu kaltēs un biroja apkures katlā.

Informācija bīstamajām vielām un to raksturojums

“VAKS” KS Gulbenes struktūrvienībā notiek darbības ar sekojošām bīstamajām ķīmiskajām vielām – amonija nitrāta saturoši minerālmēsli, kālija nitrāta saturoši minerālmēsli, augu aizsardzības līdzekļi, dīzeļdegviela, sašķidrināta naftas gāze. Veicot objekta riska novērtējumu, secināts, ka plaša avārijas seku izplatība, kas var radīt arī apdraudējumu ārpus objekta teritorijas, konstatēta darbībās ar:

- amonija nitrāta mēslošanas līdzekļiem ar slāpekļa saturu, kas pārsniedz 28 procentus;
- sašķidrinātu naftas gāzi.

Nosaukums: Amonija nitrāta minerālmēsli

CAS Nr. 6484-52-2

Markējums:

H272: Var pastiprināt degšanu, oksidētājs.

H319: Izraisa nopietnu acu kairinājumu.

Fizikālās īpašības: Oksidējoša cieta viela – 3. kategorija. Amonija nitrāta (AN) minerālmēsli ir stabils ķīmiskais produkts, kas pats nerada paaugstinātu bīstamību. AN minerālmēsļu bīstamība var palielināties blakus apstākļu – ārēja siltumstarojuma iedarbības rezultātā, un tā var izpausties kā produkta ķīmiska sadalīšanās ar toksisku gāzu rašanos. AN kā tīrai vielai pastāv arī masas sprādziena potenciāls, taču minerālmēsli ir apstrādāti un tiek apsaimniekoti, lai pasargātu no apstākļiem, kas var veicināt sprādziena attīstību. Papildus tam pirms ieviešanas valstī AN minerālmēsliem tiek veikta detonācijas noturības pārbaude.

Objektā iespējamās avārijas: Veicot riska novērtējumu, kā potenciālie avāriju ierosinātāji identificētas pārkraušanas operācijas, kurās piedalās iekrāvēji un kravas automašīnas, kas ir potenciālie ugunsgrēka avoti,

kas pārkraušanas procesā tiešā veidā atrodas kontaktā ar bīstamo ķīmisko vielu. Iekrāvēja vai kravas automašīnas aizdegšanās var veicināt ugunsgrēka attīstību un apdraudēt kraušanas procesā iesaistīto vielu apjomu. Minerālmēslu uzglabāšana tiek veikta gan noliktavās, gan atklātos laukumos, kas izvietoti drošā attālumā no potenciāliem ugunsgrēku avotiem, līdz ar to visa glabāšanas apjoma AN minerālmēslu apdraudējums objektā netiek izskatīts.

Nosaukums: Sašķidrinātā naftas gāze (propāns)

CAS Nr. 74-98-6

Markējums:

H220: Īpaši viegli uzliesmojoša gāze.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

Fizikālās īpašības: Īpaši viegli uzliesmojoša gāze – 1. kategorija. SNG gāze/tvaiki ir smagāki par gaisu, līdz ar to uzkrājas zemās vietās. Sašķidrinātā propāna noplūde rada ugunsdrošības draudus. SNG noplūdes gadījumā nepieciešams novērst iespējamus aizdegšanās avotus: atklātu liesmu, dzirksteles elektriskās strāvas avotos u.tml. SNG ar gaisu var veidot sprādzienbīstamus maisījumus. Sašķidrināta propāna noplūde atmosfērā sajūtama pēc raksturīgās smakas, ko rada tam pievienotais odorants. Augstās koncentrācijās var izsaukt nosmakšanu.

Objektā iespējamās avārijas: Veicot riska novērtējumu, kā potenciālās avārijas identificētas pārkraušanas operācijas no autocisternas un uzglabāšanas tvertnes bojājums, kā rezultātā var notikt SNG noplūde, kur daļa no izplūdušās vielas apjoma uzreiz gāzes veidā izplatās atmosfērā un daļa izplūst kā šķidrums un iztvaiko no peļķes. Avārijas draudus SNG noplūdes gadījumā var radīt nelabvēlīgu notikumu sakritība, tas ir, tiešā tuvumā atrodas aizdegšanās avots, kā, piemēram, atklāta liesma, dzirkstele u.c. Avāriju sekas SNG noplūdes gadījumā var būt saistītas gan ar gāzes mākoņa sprādzienu, gan siltumstarojumu, kas rodas ugunsgrēka gadījumā.

Brīdināšana un rīcība rūpnieciskās avārijas gadījumā

Brīdināšana ārpus objekta tiks nodrošināta ar trauksmes sirēnu. Trauksmes sirēna tiks aktivizēta gadījumos, kad avārijas gadījumā pastāvēs apdraudējums objekta apkārtnē esošiem iedzīvotājiem un komersantiem. Ārkārtas situācijās apkārtējo iedzīvotāju papildus apziņošanu nodrošinās operatīvie dienesti ar to rīcībā esošajiem resursiem un tehniskajiem līdzekļiem.

Rīcība atrodoties telpās

Saņemot brīdinājumu par ugunsgrēku vai lielu piedūmojumu:

- Aizveriet ārdurvis, iekšdurvis, logus, lai gaiss no ārpuses neieplūst telpās, noslēdziet vai izslēdziet ventilāciju un gaisa kondicionierus.
- Nepieciešamības gadījumā aizsargājiet elpošanas ceļus, izmantojiet ūdenī samērcētus vates un marles apsējus, citus vairakkārt salocītus apsējus no gaisa caurlaidīga materiāla vai respiratorus ar attiecīgiem filtriem, ja tādi ir Jūsu rīcībā.
- Ja iespējams, pārliedzinieties, vai kaimiņi ir informēti par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.

Rīcība atrodoties ārpus telpām

Sajūtot toksisku dūmu vai tvaiku smaku vai saņemot brīdinājumu:

- Nekavējoties dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai pūstu no sāniem)! Meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā.
- Ja Jums ir apgrūtināta elpošana, izmantojiet jebkādu ūdenī samērcētus gaisa caurlaidīgus audumus un elpojiet caur tiem. Ja tas nav iespējams, aizturiet elpu vai veicat īsas, sekas ieelpas.
- Nelietojiet atklātu uguni, pārtrauciet jebkurus uguns darbus!

Evakuācija

Evakuācijas gadījumā, ņemiet līdzi personu apliecinošus dokumentus, naudu un pirmās nepieciešamības priekšmetus. Pirms evakuācijas noslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

Ārkārtas situācijās zvanīt uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs **112**

**AVĀRIJAS GADĪJUMĀ IEVĒROJIET OPERATĪVO DIENESTU RĪKOJUMUS,
INSTRUKCIJA VAI PRASĪBAS!**

“VAKS” KS apstiprina, ka objektā ir noteikta kārtība, kādā saskaņā ar objekta Civilās aizsardzības plānu atbildīgā persona sadarbībā ar VUGD un citiem operatīvajiem dienestiem veic reaģēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas sekas samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai un uzņēmumā ir nepieciešamie resursi, lai nodrošinātu efektīvas rīcības avāriju lokalizācijai un likvidācijai.